

Mit, hova lehet dobni, mi hasznosul újra, és mi az, ami menthetetlen? Utána jártunk, hogyan működik a szelektív hulladékgyűjtés Székelyudvarhelyen, és mit tehetünk, hogy kevesebb szemetet hagyjunk magunk után.

Legutóbb a szelektív [gyűjtőszigeteket jártuk körbe](#) a városban, és kiderült, hogy nem mindenkinek egyértelmű, hogyan kell helyesen használni ezeket.

Az utóbbi fél évben átlagosan 804 tonna háztartási szemetet termelt Székelyudvarhely havonta. Pontosabban ennyit gyűjtött be az RDE Hargita Kft., de ismeretlen mennyiség kerülhetett az erdőbe, árokba, kerítés mögé.

A szelektíven gyűjtött hulladék ehhez képest elenyésző, 14 tonna/hónap.

Hogy mi a baj ezzel? Csupán annyi, hogy **a háztartási hulladék a cekendi lerakóba kerül**, véglegesen. A szelektív pedig, még ha hosszú várakozás után is, de újrahasznosul az RDE szakemberei szerint.

Zsákomban a mákom

Ezúttal **Kosztá Attila**, az RDE Hargita szemétkeszelő vállalat igazgatója, és **Balázs Csaba**, a cég szelektív gyűjtésért felelős munkatársa próbált eligazítani a szeméthegek között. Körülnéztünk a Termés utcai telephelyen és a szeméthyűjtő konténerek környékén is.

Székelyudvarhelyen három féle módszerrel gyűjti a szelektív hulladékot az RDE Hargita Kft.

1. A lakótelepeken kihelyezett **gyűjtőszigeteknél**, ahol a papír-, műanyag-, és üveggyűjtő konténerekbe kell helyezni a főlöslegessé vált tárgyakat. Ezekről a pontokról minden pénteken szállítják el az összegyűlt mennyiséget.

2. **Zsákos módszerrel** gyűjtenek a kertes házak esetében, ami annyit jelent, hogy a lakosság az erre a célra kapott műanyag zsákba teszi az újrahasznosítható anyagokat, mindent egy helyre. Elszállítás után az RDE munkatársai válogatják szét a tartalmukat. A zsákokat minden hónap utolsó péntekjén viszi el a kukásautó a következő családi házas övezetektől:

Bethlenfalva, Kadicsfalva, Szombatfalva, Csalóka és Szászok Tábora lakópark.

3. A lakosság leadhatja a külön gyűjtött hulladékokat a cég Termés utcai telephelyén. Ezt akkor érdemes, ha például nagyobb mennyiségű papírról van szó, mert cserébe papírterméket vihet haza.

Az RDE Termés utca telephelyén éppen zajlott a papírhulladék válogatása, amikor ott jártunk. Az alkalmazottak külön választják a különböző minőségű kartonokat, fehér- vagy csomagolópapírokat, nyomdai hulladékokat. Ezek a törvényi megnevezés szerint még a hulladék kategóriába tartoznak, de valójában már olyan alapterméknek, vagy nyersanyagnak számítanak, amiből valamilyen végterméket lehet gyártani – magyarázta az igazgató.

Mi kerülhet be a konténerbe?

A szétválogatott és bálákba tömörített anyagot feldolgozó gyáraknak továbbítja az RDE Bukarestbe, Vrancea, vagy Brassó megyébe. Sok olyan hulladék is van, amelynek itt, az országban nincs, vagy nagyon kicsi a felvevő piaca, így **nehéz értékesíteni** az újrahasznosítandó szemetet, esetenként sokáig kell tárolni azt.

A fehér tejes műanyag palackot és a színes fóliát például nem dolgozzák fel az országban Koszta elmondása szerint, az üvegnek pedig korábban 10 lejt, most azonban csupán **1 lejt adnak tonnájáért**, a szállítás pedig költséges. Nagy a kínálat, a feldolgozó gyár is csak a legjobb minőségű szelektált üveget keresi, hogy ledarálja és újra üveg alapanyagot készítsen belőle.

Ugyanez érvényes a műanyag palackokra is, minél tisztább, annál jobb, de ne dobjuk a homoródi borvizes palackot a háztartási szemétbe, csak azért, mert sárga – mondja Balázs Csaba. A feldolgozó majd eldönti, hogy mit tud vele kezdeni.

Préselj, tisztíts, tömöríts

A műanyagok közül az úgynevezett preformok képezik az „A”, vagyis a legfelsőbb kategóriát, ezek azok a műanyag tubusok, amelyekből a palackokat fújják. Ilyenből sok meg szokott maradni az ásványvizet vagy üdítőket palackozó üzemekben, és ez a legkönnyebben újrahasznosítható műanyag fajta. A második kategória a már használt pillepalack, a harmadik csoportba pedig az erősebben szennyezett műanyagok kerülnek.

A szelektív kukába kerülhet a legtöbb **csomagolásra használt műanyag**:

- ásványvizes és üdítő PET palackok lapítva
- előblített tejfölös és joghurtos poharak
- műanyag zacskók, reklámszatyrok
- műanyag fóliák
- PP és HDPE jelzésű kozmetikai szerez flakonok
- alumínium italdobozok
- fém konzervdobozok
- fém zárókupakok
- kombinált italos doboz

Fontos, hogy lecsavarjuk a pillepalack kupakját, mert azt a présgép nem tudja kipréselni, ráadásul más az összetétele, más célra tudják utólag felhasználni. A külön gyűjtött kupakokat szintén be lehet váltani a Termés utcában – tudjuk meg.

A műanyagok közül **nem gyűjthető szelektíven:**

- kazetta, CD-lemez
- vegyszeres, zsíros flakonok
- fogkefe
- műanyag játékok
- hungarocell
- ételmaradékkal szennyezett konzervdobozok

A papír esetében szelektív tárolóba kerülhetnek a következők

- újságpapír
- kartondobozok összehajtva
- tiszta csomagolópapírok
- irodai papírhulladékok
- szórólapok és reklámkiadványok

De semmiképp nem a hentesáru csomagolására használt fóliás papír, a zsíros, szennyezett papírok, az indigó, faxpapír, vagy a használt egészségügyi papírok, a pelenka és a tetrapak sem.

A törött ablakot ne!

A szelektív kuka elsősorban a háztartásban keletkező, újrahasznosítható hulladékra van kitalálva, látszik a bedobónyíláson is, hogy nem kellene a síküveget betenni a borosüvegek közé. Igaz, gyakrabban teszik melléje, azonban ez sem a jó megoldás, mert balesetveszélyes – magyarázzák a szemét szakértői, ráadásul ők értékesíteni sem tudják a síküveget. Mivel ilyen viszonylag kevés gyűl, évekig kell tárolni, hogy eladható mennyiség összekerüljön. Azt javasolták, hogy **inkább adják le** ezeket a hulladékokat is a Termés utcában, ahonnan vagy a lerakóba, vagy szakcéghez kerül, de semmiképp ne rakják a szelektív gyűjtőpont mellé.

Az **üvegek** közül újrahasznosíthatóak:

- befőttesüvegek
- ásványvizes üvegpalackok

- röviditalok üvegpalackjai
- borosüvegek
- sörösüvegek

Ezekkel ellentétben **nem gyűjthetők szelektíven** a következők:

- ablaküveg
- tükör
- villanykörte, neoncső
- hőálló üvegtál
- szemüveg
- orvosságos üvegek

- porcelán
- kerámia
- maradékmentes orvosságos üvegek

Gyakori probléma, hogy a szelektív szigetek mellé háztartási, vagy egyéb szemetet tesznek a lakók **illegálisan**, és minket tesznek felelőssé, hogy miért nem visszük el – mondják az RDE emberei. De hiába teszik le, nem az az autó, nem abban a körben üríti a háztartási hulladékot és a szelektívet.

A **Kisköved utcai gyűjtőpontnál** is hever egy zsák szemet a konténerek mellett, de ez a városi köztéri kukákból van összegyűjtve – mutatja Koszta – rajta van az RDE logója a zsákon, ezeket egy külön autó gyűjti be.

Mintha pénzt vinnénk ki a Cekendre

Sokszor ér bennünket az a vád, hogy a szelektíven gyűjtött szemetet úgyis összekeverjük, akkor meg minek a szelektív szigetek – panaszolja az igazgató. De azt a lakosság már nem látja, hogy a szelektív szigetről egy **négycellás konténeres autóval szállítjuk el a szemetet**, külön rekeszekbe kerül a műanyag, papír, üveg.

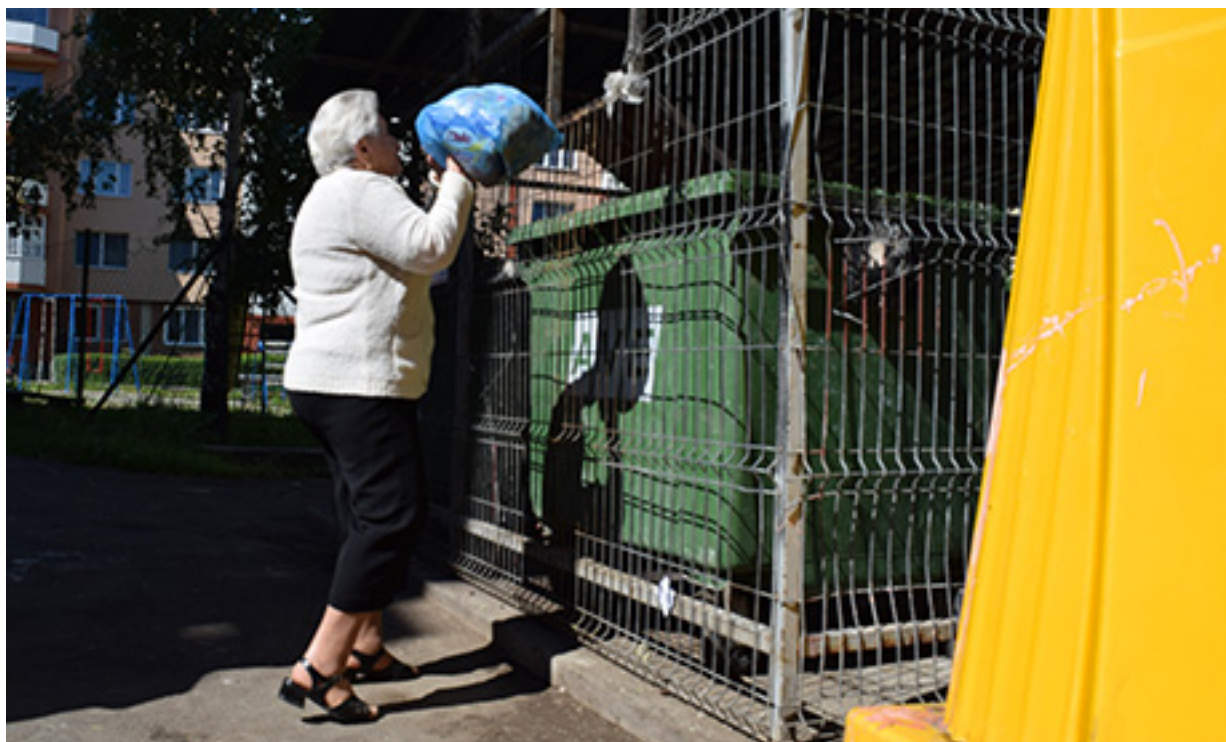
A darus autó felemeli a gyűjtőedényt, és a megfelelő cellába üríti a tartalmát, majd a telephelyre viszi – folytatja. Nekünk annál jobb, minél tisztábban érkezik meg az újrahasznosítható anyag. Ha kivinnénk a Cekendre, olyan lenne, mintha pénzt vinnénk ki oda, nekünk az a célunk, hogy minél többet begyűjtsünk, feldolgozzunk és értékesítsünk – mondja.

Amíg a szelektív szigeteket vettük szemügyre, az egyik Bethlen negyedi helyszínen észrevettek a lakosok, **azonnal kitört belőlük a panaszáradat**: a szemet bűzlik, nem tudják kinyitni a közeli lakások ablakait, közel van a játszótér is, a kukásautó nem jön minden nap, néha elállják az útját a parkoló autók, szeretnék, ha nyáron naponta kétszer is elvinnék legalább a háztartásit.

Percenként tíz liter szemét

Kosza szerint a lakótelepi gyűjtőpontokhoz minden nap kimegy a szemeteskocsi, rendkívüli eset lehet, ha itt éppen több napja nem járt. A bekerített szemeteshez egyébként kétpercenként érkezik valaki a környékről egy-egy fekete zsákkal, bedobja, aztán továbbáll. A szelektív mellett is vannak palackok, hiába, hogy van még hely benne bőven. Pedig néhány lakó mindent megtesz a tisztaságért, megszólítják, ha valaki a kuka mellé teszi a szemetét, vagy nem préseli ki a palackot mielőtt a szelektívbe dobná, volt rá példa, hogy **a helyi rendőrséget is kihívták** - mesélik.

Itt is van egy azokból a kézi préselőkből, amelyet az utóbbi hetekben szereltek fel tesztjelleggel a konténerek oldalára, hogy mielőtt bedobjuk a palackot, ötödére **csökkentsük a térfogatát** egy mozdulattal. A helyiek szerint hasznos az eszköz, egyre többen használják is szerencsére, de még közel sem mindenki. Az RDE azt tervezi, minden egyes palackgyűjtőre fog ilyen prést szerelni.

Gond van a Lakatosok utcájában található gyűjtőpontoknál is, ez a terület állandóan problémás – mondják az RDE emberei, más településekről is hoznak ide illegális hulladékot. Az

üveggyűjtő mellett most is **gyanúsán sok alkoholos üveg sorakozott**, vélhetően valamelyik kocsmatulajdonos szabadult meg így a hulladéktól, hiába van bekamerázva a környék.

Tejnek még jó lehet

A Lidl parkolójában egy egész csokor üres ásványvizes palack van két kuka közé szorítva. Ez is egy módja az újrahasznosításnak – mondja Balázs Csaba. Ezeket rendszerint azért rakják így ide, hogy valaki, akinek szüksége van rá, még elvihesse őket.

A kommunális hulladék egyik része, ami súlyban elég jelentős mennyiség – legalább 40 százalék – a zöld hulladék, vagyis **a háztartásban keletkező szerves hulladék**, krumplihéj, banánhéj, ételmaradékok. Ezeket ajánlatosabb lenne komposztálni, vagy külön gyűjteni, de egyelőre erre nem biztosít infrastruktúrát az RDE Hargita.

„Egyelőre azzal küzdünk, hogy a PET palackot külön gyűjtsék. Ezzel még gondok vannak. A zöld hulladék külön gyűjtése egy későbbi szakaszban elképzelhető” – mondta az igazgató. A terv az, hogy majd a szerves hulladék számára is gyűjtőkonténereket helyezzenek el a városban, de erre még várni kell legalább 1-2 évet. „Ezt is be kell vezetni, **meg kell**

magyarázni az embereknek, hogy miért szükséges ez
, mire figyeljenek."

Az építkezési hulladék problémájára nemrég szintén a zsákos módszert kezdték alkalmazni, mivel a nyári időszakban gyakori a kisebb lakásfelújítás a tömbházakban. Ilyenkor keletkezik néhány köbméter törmelék, de nem annyi, hogy megérje egy külön konténert napokig a tömbház előtt tartani miatta.

Ezért azt találták ki, hogy a lakosok előre megvásárolják a szolgáltatótól a felmatricázott zsákot, aminek az árában **az építkezési hulladék** elszállítása is benne van. A nagyobb építkezésekre továbbra is konténert kell igényelni az RDE Hargitától. A törmelékanyagot általában fedőréteggént használják a csekendi lerakónál, de külföldön már azt is újrahasznosítják az útépitések során.

De mivel segít az állam?

Országos szinten a lakosságtól begyűjtött hulladéknak körülbelül 5 százaléka kerül újra felhasználásra, így esélytelen, hogy 2020-ra elérje az ország az 50 százalékos szelektív

gyűjtést – mondta Koszta Attila. „Lehet gyűjteni szelektíven, de mi lesz vele? **Hol vannak a feldolgozó üzemek?**

Romániában nincsenek arra ösztönözve a gyárak, hogy az újrahasznosítással foglalkozzanak" – magyarázta az áldatlan állapotot, amelyet elmondása szerint a külföldi befektetők sem értenek.

„Egy kínai üzletember jött ide hozzánk, azzal a céllal, hogy szeretne befektetni, gyárat létesíteni. Azt kérdezte a tárgyalások során, hogy mennyivel támogatja az állam őt, ha gyárat hoz ide. Mondtam, hogy semmivel. Kezdte magyarázni, hogy **de hát ez közös érdekünk**, hogy a hulladék ne a lerakóba kerüljön, hanem feldolgozódjon."

Arra a kérdésre, hogy jelenleg a háztartási szemét tárolása, vagy a szelektív hulladék újrahasznosítása-e jövedelmezőbb, az RDE igazgatója azt válaszolta, hogy ezt a két területet nem lehet összehasonlítani. „**Az egyik körte, a másik alma**” – mondta. A piac folyamatosan változik, akár havi szinten is más áron tudják eladni az üveget, papírt műanyagot, fémet. Az RDE tervez olyan irányú bővítést, ami lehetővé tenné a begyűjtött hulladék gyorsabb feldolgozását, de ezek a tervek egyelőre akadályokba ütköztek – jelentette ki Koszta Attila.